

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 23b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczar) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... • 16.— nyolczad oldal • 4.—

A díjak előre beüldendők a Szent-István-Társulathoz.

Dr. Steinberger Ferencz beszéde,
melylyel a kath. tanítók országos bizottságának
gyűlését megnyitotta.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

«Jézus szent Szívének» templomából jöttünk ide, a higgadt tanácskozások ezen díszes csarnokába.

Jézus szent Szívéhez mentünk, hogy abból merítsünk erőt küzdelmeinkre, attól vegyünk irányt munkálkodásunkra, mert ez a szent Szív nagy erőforrás nekünk, nagy bölcseségnek a kütfeje.

Nem a filozófiai rendszerek változtattak meg az emberiség szellemi arezulatát, hanem Jézus szent Szíve nagy szeretetének magasztos munkái.

Jézus a mi eszményképünk, Jézus a mi tanítómesterünk. Az ő iskolájába járunk és kell járunk most is, hogy a tanítás és nevelés művészetében az ő nyomdokain haladva, Isten és embernek tetsző gyümölcsöket teremjünk.

Tőle olyat tanulunk, a mire meg nem tanít az emberi bölcsesség, de a mire nagyobb szükség van, mint minden más bölcseségre; megtanuljuk: bizonyos nemes méltósággal élni át az életet, gyűlöletet nem táplálni, bosszút nem forralni, az életküzdelmekkel jajveszékélés nélkül szembe szállni, a sors csapásai alatt össze nem roskadni, a szerencse napjaiban el nem bizakodni, a jöletben is önmegtágadást gyakorolni, a szükségben szívesen nélkülözni azt, a mi az élet magvát nem képezi, az indulatoktól el nem ragadtatni s mindenkivel szemben — érdek nélkül — szeretetet gyakorolni.

Ezt nehezebb megtanulni, mint a filozófiai rendszereket, a kínai nyelvet, vagy elsajátítani a művészeteket. De fontosabb is az életre, emberiebb is, nem! angyalibb is, mint akármelyik bölcsesség.

Hogyan tanuljuk ezeket? Nagy iskola az a szent Szív.

Megtanuljuk tőle a szeretetet, melyet oly

kevessé ismer a mi önző, anyagiaskorunk. A szeretet nagy erő forrása. A szeretet játszva végez oly nagy dolgokat, a melyektől az önző, sivár szív visszariad. Miért tud az édes anya annyi vértanúságot kiállani gyermekéért? Mert nagyon szeret. Az áldozat nagysága a szeretet nagyságtól függ.

Volt-e valaha szív, mely úgy szeretet volna, mint Jézus szent Szíve? S volt-e szív, mely többet szenvedett volna szeretetből, mint a Jézus szent Szíve?

A tanítónak is nagy szeretetre van szüksége, hogy nehéz hivatalában sokat tudjon szenvedni és tűrni. A ki szereti a gyermekeket, annak öröm a tanítói foglalkozás. A hol szeretet nincs, ott az iskolában a despotizmusnak kell a fegyelmet föntartani.

Megtanuljuk Jézus szent Szívétől azt, a mit oly kevesen tudnak: zúgolódás nélkül viselni el az élet bajait, szenvedéseit, keserűségeit.

Ott látjuk Jézus szent Szívén, hogy töviskorona övedzi azt és kereszt magaslik ki belőle. A tövis azt jelenti, a mi fáj, a mi szúr és sebez. A kereszt a szenvedés szimbóluma.

A szeretet szenvedéssel jár. A mely szív nem tud szenvedni, az nem is szeret. A ki hazájáért nem akar szenvedni, az nem is szereti hazáját. Az anya szívesen szenved gyermekéért, mert nagyon szereti.

A legnagyobb szeretet, a Jézusé a legtöbbet szenvedte.

A ki Jézus szent Szívét a kereszttel sokszor látja, annak nem lesz nehéz az élet keresztje. A szent vértanúk és hitvallók ezrei e szívből merítették erőt, szent lelkesedést önfeláldozásukra. A kolostorok lakói e szent Szívvel üdítették föl buzgóságukat, panaszolták el fájdalmaikat és kerestek gyógyító irt szíviük sebére. Ha nemes szándékukat félreismerték; ha buzgó fáradozásaikat figyelembe nem vették; ha önfeláldozásuk mellett is üldözést, gúnyt szenvedtek, e szent Szívhez siettek, az ő példáján megerősödvé, mindent örömet eltűrtek.

A tanítónak is nagy szüksége van a lelki erőre, mely az élet keresztjét panasz, jajveszélés nélkül viseli el, mi mellett a gyenge lelkék siránkozni tudnak. Gyakran kell a tanítónak ézi a szent Szívet fölkeresnie. A szomorúság pillanatában, a kedvetlenség közepette, a csüggedés kínjaiban, a testi gyötrelmek idején, tekintsen föl a szent Szívről emelkedő keresztre és enyhülmi fog fájdalma. «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megnyugtatlak benneteket», mondja Jézus.

A tanító a gyermek szemében eszménykép. Hogy igazi eszménykép lehessen, sokat kell a tanítónak a Jézus iskolájába eljárni.

A gyermeknek nagyobb hasznára lesz az életben az erős lélek, a nemes szív, mint a betűvetés és számolni tudás. Többet gyűjt az önmegragadással, mint a veritékes munkával.

Amde a tanítónak karaktert csak a saját karakterével, nem pedig a szép szavakkal lehet kepezni.

Az országos bizottság gyűlése.

A magyar katolikus tanítóság egysége újból megnyilatkozott, a mikor országos bizottsága f. hó 22-én tartott gyűlésén a katolikus tanügy fölvirágzását célzó teendőket megbeszélte és személyi érdekeit illető és érdeklő ügyeiben állást foglalt. Isten áldása legyen ez egységen! Szükség van erre az egységre ma és különösen a katolikus tanítóságnak, mert őt illeti meg a magyar népoktatás vezetése és irányításában a vezérszerep. Szükség van az egységre — mondom — különösen ma, mert egyvéforradás és egység nélkül leselkedik ránk és hatalmába éjt az államosítás. Holott a magyar népiskolák javarésztét a római katolikus iskolák teszik, melyekben pedig a jelen s a múltban is a hazafias és vallásrökösös nevelés és tanítás volt a legelső és legfőbb czél. Miért adnók hát ki kezünkben a vezérszerepet? Legyünk tehát egységes, adjunk életet szervezetünknek, mert csak így lesz sülya szavunknak a katolikus tanügyet célzó törekvésünkben, mert csak egységes és egyetemes óhajaink, az ezrek nevében elmondott kívánságaink nyerhetnek kielégítést. Most már erőnk tudatában vagyunk, szervezetünk egységét, erősségét érezzük, ismerjük korunk eszméit is, ne csüggedjünk hát, tartsunk csak mindig előre.

Mai gyűlésünk is ez egységről s az előretörésvéről tesz tanúságot.

A népes gyűlés a Szent-István-Társulat palotájának dísztermében folyt le, melyen az egyházmegyei kiküldöttek és a százas bizottság tagjain kívül igen sok, a jó ügy iránt érdeklődő katolikus tanító is részt vett. A gyűlést ünnepélyes szentmise előzte meg, mit délelőtt 9 órákor a Jézus Szíve templomában dr. *Steinberger* Ferenc nagyváradi apátkanonok mondott. — A minden részében tartalmas és életről tanuskodó gyűlésen jelen voltak: dr. *Steinberger* Fe-

renc nagyváradi apátkanonok, egyházi elnök, *Ember* Károly világi elnök, *Walter* Károly pénztáros, *Számborovszky* Rezső titkár, dr. *Kisfaludy* A. Béla a Szent-István-Társulat alelnöke, *Kriszán* Mihály szem. vezerekktor, *Kaposi* József társulati igazgató, *Ember* János f. v. kir. s. tanfelügyelő, dr. *Zellner* Vilmos, dr. *Karácson* Imre, *Galler* Kristóf, *Györffy* János, *Barabás* György, dr. *Wessely* Ödön, *Keményffy* Daniel, *Vécsi* Agoston, *Váczy* István, *Orsovsky* Gyula, *Guzsroms* Vilmos igazgató, *Laszcsik* Gyula, *Herder* Károly, *Házy* Ferencz, *Bertalan* Vincze, *Szokolj* István, *Jablonszki* Lajos, *Császár* Ida, *Kizsal* Anna, *Ipánits* Lajos, *Urbányi* József, *Viktorics* Pál, *Müller* Antal, *Tomesányi* János, *Ujlaky* Géza, *Czike* Imre, dr. *Vesz* Mihály, *Számborovszky* Rezső, *Stefcsok* János, *Fodor* Imre, *Molnár* István, *Molnár* Gyula stb., stb.

A nagygyűlést pontban 10 órákor nyitotta meg dr. *Steinberger* Ferencz egyházi elnök, kinek magvas és magas szárnyalású beszédét lapunk első helyén hozzuk.

Napirend előtt elnök a következő kijelentéseket teszi. Az országos bizottság legközelebb tartott ülésében olyan határozatot hozott, mely ellen a katolikus tanítók bizottsága nevében tiltakozik. Ugyanis e bizottság a kath. tanítókra is kötelezővé akarja tenni az egyetemes egyesületekbe való belépést. A jelen voltak zajosan tiltakoztak ez ellen. A nógrádi esetből kifolyólag a nm. püspöki kar s a tanáeshoz alázatos megkeresést intézett azon kérelemmel, hogy a nagyméltóságú közoktatásügyi miniszternél az effajta esetek ismétlődését megakadályozni kegyes legyen. Sajnálattal tudatja, hogy nm. *Hornig* Károly báró püspök a védnökségről lemondott, mivel erre mandátuma már nincs; indítványozza, hogy a nagy érdemekért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék a távozó védnöknek. *Ember* K. a világi tanítók nevében magasztalja azokat a hervadhatlan érdemeket, miket a kath. tanügyért *Hornig* báró védnök eddig tett s indítványozza, hogy táviratban üdvözljék. Indítványozza azt is, hogy a hercegprimás táviratilag üdvözölttessek, mire a nagygyűlésből a következő táviratok küldettek:

«Főmagasságú Vasary Kolos bíboros-hercegprimás ö eminenciájának

Esztergom,

A magyar kath. tanítók országos bizottságának közgyűlése fiúi hódolattal és igaz lelkesedéssel üdvözli eminenciádat. *Steinberger*, elnök.»

«Nméltóságú *Hornig* Károly báró püspök úrnak

Veszprém.

Exczellenziádnak elévülhetlen babérraira való hálás kegyelettel és lelkes örömmel üdvözli exczellenziádat a kath. tanítók országos bizottságának közgyűlése. *Steinberger*, elnök.»

A bíbornok-hercegprimás ö főmagassága a következő távirattal felelt:

«A Kath. Tanítók Országos Bizottságának üdvözlését őszinte köszönettel vettem és működésére Isten áldását kérem.

Vasary Kolos hercegprimás.»

A napirend első tárgyát: «A kath. tanítóképzőintézeti rendszabályok és képesítővizsgálatok szabályzata» címmel *Döbrössy* Alajos előadó betegsége miatt *Guzsvenits* Vilmos esztergomi tanítóképző int. igazg. adta elő kiváló szónoki képességével és nagy tanulmányt bizonyító előadással. Erősen óhajtja, hogy a kath. képzők szaktekintetben előzzék meg és mulják fölül az államiakat.

A kath. tanítóképzőket hármias iránynak kell jellemeznie, hazafias iránynak, erkölcsi jellegnek és szakképzésnek. Hazafias irányra nézve kiálljuk a versenyt az államiakkal, az erkölcsi jellegre nézve fölülmuljuk őket, a szakjellegre nézve, mint mondja, szintén előnyben vannak. Javasolja, hogy az elkészített tervezetet részletes kidolgozás végett a tanítóképzőintézeti szakosztályhoz tegyék át s az végmegállapodását a kath. Tanács elé terjeszse.

E kérdés élénk vitát provokált, melyben többen részt vettek:

Barabás György, dr. Karácson Imre, Galler Kristóf, Ember Károly ama hozzászólása, hogy a gyakorlati tanítás a szóbeli vizsgálatokat megelőzze és annak eredménye a paedagogiai írásbeli értékelésben ítéltesse meg, tehát a szóbeli vizsgálatra való bocskítás alapjául tekintessék, — elfogadtatott Elnök az előadónak köszönetet mond s az átutaló javaslatot elfogadottnak jelzi.

Második tárgy volt «A kath. népiskolákkal kapcsolatos gazdasági (ismétlő iskolák szervezete és azok tanterve». E tételt *Szöke* Sándornak a Tanügyi tanácsban tárgyalt és elfogadott javaslatai alapján *Ujlaky* Géza adta elő, ki e fontos és aktuális kérdésre vonatkozólag a következő indítványt nyújtja be: 1. A hol a kath. egyházi hatóság gazdasági ismétlő-iskolát szervez, ott a hitoktatásra heti 2 órát vegyen föl a tantervbe. — 2. A tanítás túlnyomóan gyakorlati legyen. — 3. A szaktanító állandóan alkalmaztassék. — 4. A gazd. ism. isk. tanító fizetése 200 koronánál kevesebb ne legyen s a nyugdíjba betudassék. — 5. A gazd. ism. iskola mellé legkevesebb 2 hold kísérleti telep álltassék. A kérdéshez kimerítően szól *Ember* Károly, utalva *Szöke* javaslataira. Az előadó tájékoztató viszonzválasza után a javaslatok elfogadtattak.

Következett *Barabás* György sárvári ig. tan. előadása: «A kántortanítók osztozkodási ügye» címmel, mely iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozott s a mely magvas és alapos előadást lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében ismertetni fogjuk. Javasolja, hogy az egyházmegyék részére kiadott «Instrukció» rendelkezési és előírásai, melyek az egyházjognak a plébániák anyagi ügyeire vonatkoznak, jövőben a tanítói javadalmakra nézve is alkalmazást nyerjenek és szigorúan betartassanak. A beadott

javaslat a szombathelyi püspöki instrukció értelmében van kidolgozva és benyújtva.

Ezt követte *Dreisziger* Ferencz előadása «Az elhalt tanítók özvegyeinek félelvi jutaléka» címmel, mit a nagygyűlés egész terjedelemben magáéva tett s utasította az ujonnan alakítandó tanügyi tanácsot, hogy a nagymélt. püspöki kar közbenjárását ez ügy czélszerű rendezése ügyében eszközölje ki.

A rendes tárgyakkal végezve, megválasztották a kath. tanügyi tanács 25 tagját újabb öt évre.

A hiteles névsort a jegyzőkönyv alapján legközelebb közzéteszszük.

Hivatalból tagjai a tisztikar és az összes egyházmegyei főtanfelügyelők.

Ezután *Számborovszky* Rezső felolvassa *Dreisziger* Ferencz főtittkárnak nagy gonddal összeállított évi jelentését. Az érdekes és tartalmas jelentést lapunk jövő száma hozza. A pénztári jelentés fölolvasása után az indítványok tárgyalására került a sor. Az érsekújvári vidéki róm. kath. tanítói egyesület kéri a kath. tanítói járandóságok pontos behajtását az 1893. t.-cz. értelmében. *Gubicza* L. szerint a politikai hatósággal való behajtás akadálya, hogy nem az iskolaszék mint hatóság, hanem a tanító maga fordul a hatósághoz.

Számborovszky R. indítványozza, hogy a katolikus tan. orsz. bizottsága részére, valamint a katolikus tanügyi hatóságok részére is a bélyeg és portómentesség eszközöltessék ki, a mi egyhangúlag elfogadtatott.

Bobory J. a kedvezményt a vasúti jegyekre is kiterjeszteni óhajtja, mivel azonban ez irányban a tanács már fölterjesztéssel élt. *Bobory* indítványa tárgyalanná vált.

Az ülés az elnök éltetésével szétoszlott.

Neveljünk vallásosan.

A nevelésben eredményt elérni csak úgy lesz lehetséges, ha mi, tanítók, mindannyian a *vallásos* nevelés apostolaiivá szegődünk, ha a vallásos nevelés ügyét nem bizzuk pusztán az egyházra, nem egyedül és kizárólag a hitoktatókra, hanem magunk is teszünk, dolgozunk, fáradunk ez irányban és iskoláinkat a Szentlélek templomaivá avatjuk. Nincs egyetlen tárgya a népiskolának, mely vonatkozásba nem volna hozható a vallással. Természetrájk, természettan, földrajz, történelem stb. mind megannyi bizonyosságok az Isten-ség mellett. Ezeket vallási vonatkozás nélkül tanítani száraz szalmacséplés lenne.

A népiskola, ezt mindenki aláírja, nem annyira oktatási, mint inkább nevelési czélt van hivatva szolgálni; az nem annyira tan, mint inkább nevelőintézet, melynek minden egyes tárgya, még a legelvontabb is, nevelési czéllal van egybekötve. Ezen nevelési czél másképp érvényre nem juthat, ha csak nem iparkodik minden, hivatásáért lelke-

sedni tudó tanító tanításába, előadásába a maga vallásos ihletét bele vinni. Isten, király, háza, ezen szent jelszavak üres fogalmak maradnak, ha tanításunkat nem a vallásos szellem hatja át s bármelyik tantárgy tanításánál nem az Istenből indulunk ki. Azon sok áldás, melyet a népiskolától várunk, csak az által biztosítható, ha a tanító a vallásos szellem fejlesztésében keresi működése végcélját, ez meg másképp nem történhetik, mint a fentebb jelzett és megrajzolt módon. Ezt megteheti minden iskola tanítója valláskülönbség nélkül, megteheti az állam és községi iskola tanítója egyképen, tekintet nélkül arra, hogy az iskola állami vagy községi jellegű-e. A csej egy, mely felé törekszünk, mely felé az ifjú nemzedéket is vezérelnünk kell: az Isten, a holdog örök élet; szeretni az Istent, szeretni felebarátunkat, szeretni a hazát és tisztelni a királyt! Igaz, vallásos szellemben, Krisztus szellemében nevelni nem könnyű feladat. Ehhez megfelelő erőkre van szükségünk, melyeknek ez idő szerint hiányával vagyunk. A tanítóképzők feladata az ebbeli hiányokat pótolni és oly erőkről gondoskodni, a kiknek kezében a vallásos szellemű nevelés-oktatás ügye biztosítva van. Hogy hogyan tehetik ezt a tanítóképzők legsikeresebben? az e becses lapok hasabjain illetékes tényezők által bőven ki volt fejtve: szinte nevelés által, ha alapjától kezdve nevelik erre a tanítónemzedéket. Mert hogy a képzőből most kikerülő sok tanító rosszul van fölfegyverkezve a vallásos szellemű neveléshez, az tagadhatatlan. Példig a ki maga nem vallásos, nem erkölcsös, az másokat sem nevelhet vallásossá, erkölcsössé.

Végül kell, hogy a *társadalom* is kivége a maga részét a vallásos szellemű nevelés nagy munkájából, ki különösen a művelt társadalom. Nem lehet eléggé rosszalni azt a szokást, hogy az intelligens elem nagy része teljesen kivonja magát a vallásbeli köteleességek teljesítése alól. Egyedül az erkölcs törvényeit érzé magára nevezve kötelezetteknek, a vallásait nem. Így templomba nem jár, prédikációkat nem hallgat, nyilvánosistentiszteleteken részt nem vesz. Mindez városban talán föl sem tűnik, de falun igen sokat határoz. Ha a falusi ember a jegyzőt, a földesurat, még a másik, harmadik urat is ott látja egész családjával — ha mindjárt külön padban is — a templomban imádkozni, ez lelkének szinte jól esik és mindjárt többet tart vallásáról; ellenben, ha ezek mindig csak távollétükkel tündökölnék, mindenről csak elmaradnak, azt a gondolatot ébresztik a népben, hogy a vallás az csakugyan nem is szükséges, hogy a hit csakugyan fölösleges az életre. Vegyük jól fontolóra, hogy ha van orvos-szer, melyvel erkölcsileg beteg társadalmunkon segíthetünk, úgy ez az orvos-szer: a vallás. Ennek szolgálatába szegődjünk mindannyian, a kikre a nevelés vezetése, irányítása és munkája természetesen bízott; ezt szolgálja odaadással a család, az iskola, a társadalom, de legfőképp — az iskola, mely ha megteszi kötelességét és a

többi tényezők támogatják ezen kötelesség teljesítésében, a siker: a társadalom vallási és erkölcsi újjászüetése, megújódása el nem marad.

Cs.-Várkonyi.

Erdödi Ferencz.

A kath. tanító és tanítónőképző-intézetek rendtartásának tervezete.

(Javaslat.)

13 I. Az internátusi életet részletesen szabályozó házirend.

a) A tanítóképző-intézetben.

Az internátusi rendszabályok célja a tanítójelölteket oly életrendhez szoktatni, mely alapja legyen a vallásos és hazafias nevelésnek és biztosítsa a jövőben kifejtendő tanítói működésük sikereit. Ne feledkezzenek meg ennél fogva a szerény, és illede mes magaviseletről az intézetben belül és kívül: legyen a tanítónövendék szorgalmas és előzekegy, pontos és rendszerető, tiszta és fegyelmezett, jámbor és főleg vallásos. A ki ezeket nélkülözi, mindent nélkülöz, mert a tanítóban sokkal nagyobb jelentőségű az erkölcsi jellem, mint a tudás, ha azt nem zománcozza be az Úr félelme és a tanítót annyira ékesítő erények szeretete. Azért kerülnie kell a tanítónövendéknek mindazt, a mi a keresztény erkölcsökkel ellenkezik: a könnyelműséget, a közönséges és megbízhatlan személyeket; ne fertőzze meg lelkét erkölcstelen olvasmányokkal, vagy erkölcstelen képek szemléletével, ne használjon oesmány szokat, ne éljen illetlen tréfákkal sem beszédben, sem írásban.

A pécsi tanítóképző rendes növendékei közül azok, a kik az internátusban laknak, kötelesek magukkal agyneműt, evőeszközöket, vaslat, kest, asztalkendőt, ivópoharat hozni és magukat megfelelő tiszta ruhával és fehérneművel ellátni és azt állandóan rendben tartani. A bennlakás kötelezettsége alól a szülői közeloekonomi háztól járók föl vannak mentve azokkal együtt, kiknek az igazgatóság a künnlakásra engedélyt ad. Az ingyenes és kedvezményes internátusi és köztartási helyeket, az illető növendék kérelme alapján a tanári kar és az igazgatótanács (l. 141. §.) ajánlatára a püspök, vagy a káptalani helynek adományozza. Ezen jótétemény élvezetében az illető tanuló csak addig marad meg, míg arra magát minden tekintetben érdemesnek mutatja, mert ellenkező esetben a tanári kar intézkedik, hogy akár viseleténél, akár szorgalmánál fogva méltóbb, és jótéteményben még nem részesült növendék részesítessék a kifogásolt tanuló helyett ingyenes ellátásban. Minden fizetéses helyre föl-vett tanuló, az ellátásért megszabott díjat, havonként és előre lefizetni tartozik. Ezen díjért a bennlakó tanuló szállást, mosást, élelmezést, fűtést, világítást, hosszabb betegségeket kivéve orvosi segítséget és gyógyszereket kap az intézettől. A köztartásra föl-vett növendék a szállás kivételével, ugyanezen kedvezményekben részesül.

A bennlakó növendékeket az igazgató egy, vagy a czélszerűségnek megfelelően több korosztályok szerinti csoportba osztja be és mindenik csoportban föl-válva egy-egy növendék, a sor szerinti hetes viszi a nappali és hálószobában, valamint az étkezésnél a közvetlen föl-ügyeletet és a megjelölt időben, vagy ha szükségesnek mutatkozik, haladéktalanul jelentést tesz a segédtanárnak. A hetesek napiót vezetnek, melyet a kijelölt időben a segédtanárnak bemutatnak és ez látamozza (l. 134. és 135. §.). Az elkészített ebédet és vacsorát minden csoport-nak 1—1 növendék hozza az asztalhoz, ki ezen szolgálataért ingyenes kosztban részesül. Ellátást nyer összesen — növendék az internátusban.

1. §. Az internátusbeli növendékek tartoznak ker. kath. szellemi életet folytatni, mindennemű vallási gyakorlatot, ezek közt a mindennapi imákat pontosan és buzgósággal végezni.

2. §. A napi imák reggel és este a tanulótermekben

térdepelve, ebéd és vacsora idején fennállva, mindenkor fölfogott kézzel, buzgón és elhamarkodás nélkül az előimádkozó vezetése mellett végzendők. (Folyt. köv.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívás. A szombathely-egyházmezei róm. kath. tanító-egyesület 1901. évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor szombathelyen, a vármegyházának nagytermében tartja meg rendes évi (XVIII.) közgyűlését, melyre ugy az alapító-, pártoló- és rendes tagokat, mint a nevelés- és oktatásügy t. barátait tisztelettel meghívom. Sárvárott, 1901. augusztus hó 10-dikén. Barabás György s. k. az egyesület elnöke. Targysorozat: 1. az elnök megnyitó beszéde, 2. a múlt évi közgyűlés jkönyvének felolvasása, 3. emlékbeszéd bold. Hidasy Kornél m. püspök felett, (szabó K.) 4. az elnök jelentése az egyesület múlt évi működéséről, 5. a pénztáros jelentése az egyesületi pénztár-, az egyházmegyei- és az országos róm. kath. tanítói segélyalap állásáról, 6. jelentés a Tanítók Házáról, 7. a központi bizottság jelentése a beérkezett pályaművekről, 8. jelentés a könyvtárról, 9. nevelés- és tanítástani tételek kiűzése a jövő egyesületi évre, 10. indítványok, 11. tiszújítás. A közgyűlést reggel 8^{1/2} órakor a püspöki iskolában gyakorlati előadás, azután 9^{1/2} órakor a székesegyházban szentmise előzi meg. (Énekkarrol a németújvári kör gondoskodik.) A főtiszt. egyházm. főhatóság szept. 10-ére a távol lakó tanítóknak szept. 9., 10. és 11-dik napjára iskolai szünetet engedélyezett. A közp. bizottság szept. hó 9-dikén d. e. 10 órakor püspöki iskolában tartja gyűlését.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent:

Katholikus népiskolai tankönyvek.

- I. *Győrffy János.* Földrajz a kath. népiskolák számára. Kötve 20 f.
- II. — A magyarok története a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- III. — Természetrajz a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- IV. — Természetan és vegytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- V. *Hámori Márton.* Alkotmánytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- VI. *Bertalan Vincze.* Számítan. I. füzet. A kath. népiskolák II. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VII. — Számítan. II. füzet. A kath. népiskolák III. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VIII. — Számítan. III. füzet. A kath. népiskolák IV. oszt. számára. Kötve 20 f.
- IX. — Számítan. IV. füzet. A kath. népiskolák V—VI. oszt. számára. Kötve 20 f.

Továbbá megjelent:

Győrffy János. Számítan és mértan a gazdasági és ismétlő-iskolák számára. (A vállas- és közoktatásügyi miniszteriumtól 2440/1901. sz. a. engedélyezve.) Ára kötve 80 f.

Kívánatra mutatványpéldánnyal bevezetés céljából úgy az itt felsorolt vagy bármely másik

tankönyvkiadványunkból készséggel szolgál a társulati könyvkiadóhivatal (Budapest. VIII., Szentkirályi-utca 28).

VEGYESEK.

A főt. kerületi tanfelügyelők, plébános-iskolaigazgatók és a tek. tanító urak b. figyelmébe!

A nagyméltóságú püspöki kar határozata értelmében a magyarországi kath. népoktatási intézetekben csak azokat a tankönyveket szabad használni, melyeket a Szent-István-Társulat ad ki, vagy a melyeket a kebelében működő tankönyvbíráló bizottság approbál és jegyzékébe fölvesz. Kérjük, hogy a jövő iskolaévtől kezdve csakis a Szent-István-Társulat Jegyzékébe fölvetett tankönyveket sziveskedjenek iskoláikba behozni.

A midőn erre b. figyelmüket fölhívni bátrak vagyunk, tudatjuk, hogy a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent tankönyvekből, behozatal céljából kért mutatványpéldányokat készséggel küld a Társulat könyvkiadóhivatala (Bpest, VIII., Szentkirályi u. 28. sz.)

A Szent-István-Társulat Igazgatósága.

Adományok. *Meszlőnyi Gyula* szatmári püspök az Erdődön épülő új iskolára 1000 koronát adományozott.

Katholikus kereskedelmi iskola. Feldkirchenben (Vorarlberg) a tanítóképző szeminárium egyik mellék-helységében 1899. ősze óta fel van állítva egy kétosztályú magánkereskedelmi iskola, melyet ép úgy, mint a tanítóképzőt, ker. iskolatestvérek vezetnek. Az új intézet most már teljesen föl van szerelve s minden szükséges taneszközzel el van látva, sőt már a es. sir. közoktatásügyi miniszterium is elismerte, a menyiben az évben a miniszteri felügyelő-bizottság is vizsgálati látogatásban részesítette. A miniszteri kiküldöttek Zehlen dr. udvari tanácsos, a kereskedelmi tanintézetek főfelügyelője és Diabae dr. miniszteri titkár, a kereskedelmi képzőintézetek előadója teljes megalégedésüket fejezték ki a látottak fölött. A kitünő intézethez a jövő évre való jelentkezéseket már most elfogadják. Az ellátás és oktatás díja egy hónapra 50 korona.

A gyermekek védelme. Plósz Sándor igazságügy-miniszter körrendeletet intézett az ország bíróságaihoz és ügyvédségeihez, a melyben a bírói és ügyészi karnak a gyermekvédelem terén kifejtendő közreműködését jelöli meg. A rendelet meghagyja a büntető bíróságoknak, hogy mindazokban az ügyekben, melyekben gyermekek kínzása, elhanyagolása, koldulás vagy erkölestelen czélokra való felhasználása képezi a vád tárgyát, az iratokat a büntető eljárás befejezése után hivatalból tegyék át az illetékes gyámhatóságához, még akkor is, ha fölmentő ítélet hozott volna, de a gyermekek szükséges gondozása kelleleg nem látszik biztosítottnak.

Földrajzi térképvázlatok. Ily czímen egy ritka ügyes segédkönyv jelent meg a földrajz tanításához iskolánkban. Rövid foglalásban tömördek adatot tartalmaz, áttetsző, könnyen fölfogható rendszerben, a földgömb összes tartományairól s minden nevezetes városáról. Közigazgatási, történelmi és nemzetgazdasági újmutatások is vannak a füzetben, a melyek igen becsesek a tanulóra nézve. Azután rajzbeli vázlatok vannak mellékelve a szövegbeli adatokhoz s e rajzok, bármily kismeretűek is, oly ügyesek, hogy könnyű szerrel el lehet igazodni rajtuk s valamennyit könnyen át lehet vinni nagyméretre is. E vázlatokat tervezte, szerkesztette s magyarázó szöveggel ellátta *Held Fülöp.* kiadta az Athenaeum. Egy-egy füzet ára 1 korona 40 fillér.

Felelős szerkesztő: **Ember Karoly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

A velejteit (Zemplénm.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: hitközségtől 232 kor., államsegély 548 kor., tandíj 50 kor., vasárnapi oktatásért 8 kor., természetbeni lakás. A tanterem fűtéséről a hívek gondoskodnak. Okmányokkal ellátott kérvények *szept. 5-ig* Töke-Terebostre, *Hiszem Kálmán* ker. esperes úrhoz küldendők. 467 2-2

Also-rakoncazi kántortanítói állásra, a „Népnevelő” júliusi 28. és 29. számában részletezett jövedelemmel birdeit pályázat augusztus végéig meghosszabbították. *Róm. kath. iskolaszék.* 470 2-2

Mogyorós (Esztergom.) fiókegyház kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 10 kat. hold szántó-föld, melyet a község művel, 10 szapu kétszeres, 20 m² hasábj, 2 szekér szena, a községtől 120 ft., a közalapítványtól 88 ft., államsegély 10 ft., stóla atlag 50 ft. Lakás: 2 szoba, 1 konyha és melléképületek. Tannyelv: magyar-tót. Kérvények *lőtiszt. Duschek János* ker. tanfelügyelő esperes úrhoz küldendők *szeptember 6-ig* Tardosra (Komáromm.), mely napon a választás megtartatik. Személyes megjelenés előny. Lencz Simon plébános, Baróth. 488 1-1

Abrahámi (Pozsonym.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése oklevelesnek 800 kor., nem oklevelesnek 600 kor., butorozott szoba és egy 61 ta. Folyamodványok *aug. 31-ig* az *iskolaszéki elnökhöz* küldendők. Megbízásból: Holaszek Ferenc isk. sz. jegyző. 489 1-1

Komáromm. Gúta nagyközség róm. kath. *Iskolaszéke* egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: 800 korona készpénz; butorozott lakás, annak fűtésére 400 kéve rőzse. Kötelessége egy mindennapi és egy ismételő osztályt vezetni. 489 1-1

Peredi róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalma 400 kor., egy butorozott szoba, takarítás, fűtés és élemezés. Mosás és világítás nélkül. Pályázhatnak tanítónok is. Kérvények *szept. 1-ig Morvay Lypót*, tanfelügyelőhöz Zsigárdra küldendők. 514 1-1

Also-ésalléközi járásban Nadasd községben levő rómi. kath. tanító állásra pályázatot hirdetek. Jövedelme: a községtől negyedévi részletekben 200 korona, az állampénz urból 240 kor. 30 fill. készpénz, körülbelül 60 tartókoteles után fejenként 3 korona tandíj; 18 pozsonyi mérő tiszta buza, a hívek által szántott 2 hold 960 □^o föld, egy szoba, konyha és kamrából álló lakás és két kis házi kert haszonélvezete. Képesített tanítónok is pályázhatnak. A nadasdi róm. kath. iskolaszékre címzett folyamodványok fűtészterelve fűtészterelő *Vásonyi János* esperes-tanfelügyelőhöz Albárra 1. évi *szeptember hó 15-ig* benyújtandók. A választás 1. évi szeptember 19-én d. u. 8 órakor lesz Nadasdon megejtve. Az állás azonnal elfoglalandó. 501 1-1

Gyekényes róm. kath. államlag segélyezett iskolájába tanító kerestetik. Fizetése 800 kor. havi előrészletekben, lakása, melyhez van 300 □^o kert is, áll két szoba, zárt konyha, élezkamra, istálló. Pályázhatnak úgy férfi, mint nőtanítók, kik oklevéllel bírnak s a tót nyelvet legalább is értik. Pályázatok az alsó-győri *plébánia hivatalhoz*, u. p. Nagykálna, Barsm., küldendők. Pályázat napja *szeptember 10-ike*, személyes megjelenés nem szükséges. 504 1-1

Alsóbotfalui (Nyitram.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: lakáson kívül, mely két szoba, konyha, kamra, istálló, kert, 800 kor. — készpénzben 634 kor., természetben 116 kor., ezenkívül 150 kor. egyházi kegydíj. Korpólékkal együtt összesen legalább 1050 kor. Tannyelv tót. Pályázatok *szeptember 1-én* tartandó választásig az *iskolaszéki elnökségre* küldendők. Az állás mindjárt betöltendő. 505 1-1

A csévi (Esztergom. u. p. Dorog) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik *szeptember 3-ára*. Fizetése: 800 kor., butorozott szoba és egy 61

fa. Kötelessége egy osztályt vezetni és az ismételőket felváltva tanítani. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónok. *Iskolaszék.* 506 1-1

A doroghi magyar-német ajkú, róm. kath. népiszkola II. tanítói állása betöltendő. Javadalma: 800 kor. évi fizetés, egy konyha és szobából álló lakás. Kötelessége: a reábizandó osztályokat és ismételő tanköteleseket — nőtanítónak a leány ismételő tanköteleseket — tanítani, a növendékeket minden alkalommal a szentegyházba vezetni és felettük felügyelni. Véglegesítés egy évi próba idő után történik. Oklevéllel felszerelt kérvények *szeptember 8-ig* a róm. kath. *iskolaszékhez*, Dorogh (Esztergom.), intendő. 510 1-1

Egri érseki megye.

Róm. kath. okleveles segédet keresek, ki filiális kántorságot végez és 60 tankötelet tanít. Kötendő tanító legyen. Fizetése megegyezés szerint. Mellékjövedelemre is számíthat. *Rudóványa* Borsodm. *Lehotzky.* 494 1-1

Csanádi egyházmegye.

A rafnikai róm. kath. plébániához tartozó **Vodnik** fiókközségben egy önálló kántortanítói állás betöltendő. Javadalmazása: 600 korona, irodaátalany 21 korona, stóla 20 korona, 40 km. bükkfa, melyből az iskola is fűtendő, 2 láncc kaszáló és 300 □^o házikert; 2 szoba, élezkamra s konyhából álló lakás és gazdasági épület. Tannyelv: magyar-horvátüllyr. Pályázhatnak bármely szláv nyelvű tanítók, kérvények *Raschel Antal* plébános-előnöknel 1901 *szeptember 8-ig* nyújtandók be. Rafnik, Krassó-Szőrény vármegye, u. p. Dognácska. 465 2-2

Brestye róm. kath. fiókegyház bolgár-magyar kántortanítói állásra *szeptember 16-ig* pályázat nyittatik. Jövedelme ezer korona negyedévenként előre fizetendő, 1200 □^o házi kert. Stóla: 40 korona, 2 szoba, konyha, kamra, istálló, felszer. Ingyenes fuvarok tanító által vett tűzifa beszállítására. Faiskola kezelésért 20 korona. Szalma iskola fűtéséhez elegendő. Folyamodók okmányait az omori róm. kath. *plébánia hivatalhoz* küldjék be, u. p. Denta, Temesm. 517 1-1

Erdélyi egyházmegye.

A peselneki (Háromszékem.) kántori állásra a pályázat a május 26-án megjelent 21 számban leirt feltételek mellett *augusztus végéig* terjedő határidővel meghosszabbították. A folyamodványok a szárazpataki *plébánia hivatalhoz* adandók be. 478 1-1

Pályázat a tūri róm. kath. kántortanítói állomásra. Jövedelme 713 kor. pénz, jogosultnak korpótlék. Nyolcz kataszt. hold, 1242 □^o tagosított jó birtok, kaszáló és szántó. Két marhára legelő, sertésre mennyi kell. Félhold házikert. Szep két szoba, konyha, kamra, pince, istálló, sertésöl. Összes jövedelme 1000 koronán felül. Pályázati határidő *szept. 20* Túrben, u. p. Balaszfalva. *Gál Miklós*, róm. kath. lelkész. 512 1-1

Győri püspöki megye.

Moson-Tarcsán a r. kath. népiskolánál egy magyar-német képesített tanító kerestetik. Evi fizetés 800 korona, lakás, fűtés és takarítás. Folyamodványok a moson-tarcsai róm. kath. *iskolaszékhez* címzendők. 443 3-3

A pomogyi (Mosonm.) róm. kath. kántortanítói állomásra ezennel pályázat hirdettetik. Ezen német-magyar tannyelvű állomás javadalmazása következő: a) szabad lakás; b) készpénzfizetésül évi 302 K és 40 f.; c) ötödéves korpótlék; d) 12 kataszt. hold 188 □^o szántóföld; 189 □^o szőlőkert, 219 □^o házikert és 50 □^o káposztakert; e) 2 mérő rozs a községtől, készpénzben kifizetett 16 K; f) 25 mérő rozs párgabona; g) 2 öl tüzelő fa; h) a mindennapi- és ismételő gyermek után fűtéspénz, 1/3-ad rész a tanító jövedelméhez tartozik 107 K és 60 f.; 22 mmázsa szena; j) 2 hold és 800 □^o szántóföld, mely a község; k) gabonának két izben a malomba vitele és haza hozatala a község által; l) hivatalos tantestületi gyűlésekre utazások alkalmával napidíj és fuvar évenként háromszor á 4-4 K;

m) a községtől készpénzben kántori fizetés orgonálásért 12 K és 60 f.; n) 2 mérő búza a községtől, ostyasütésért 20 K; o) a községtől harangozásért 42 K; p) stóla-jövedelem átlaga 50 K; q) egyháztól mise alapítványok után 57 K 32 f. A szabályszerűen felszerelt, s a pomogyi iskolaszékhöz címzett folyamodványokat a kérvényezők f. é. szeptember 8-ig a feltoronyi alesperesi hivatalhoz tegyék át. (Feltorony, Mosonm.) *Batsmegyey Sándor* plébános, iskolaszéki elnök. 497 1—1

A **hidegségi** róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 29-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme a politikai hatóság közreműködésével foganatosított összeírás szerint a szabad lakáson kívül kértzértékben: 886 K 36 f. A kérvények ft. *alesperesi hivatalnak* N.-Peresztegre, u. p. Nagy-Czenk, küldendők. 491 1—1

Bácsa községben (Győr mellett) az osztálytanítói állás megüresedett. Jövedelme: 400 kor. államségély, 400 kor. a községi pénztárból havi előleges részletekben, egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Tartozik a megválasztott a kijelölendő osztályt önállóan vezetni, az ismétlődőket felváltva tanítani, az iskolaköteleseket a mindennapi isteni tiszteleltre felvezetni és ott azokra felügyelni és a kántorságban segédkezni. Csak okleveles pályázók kérvényeiket *aug. 31-ig* az iskolaszékre czimezve főtisztelendő *Michalovich Ferencz* plébános úrhoz küldjék be, u. p. Győr. 485 1—1

Pályázat a **bük-i** (Sopronm.) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állásra. Fizetés: 500 kor. készpénz, ételmezés, egy szobás butorozott lakás, fűtés, takarítás, 1/4 hold kert használatra. Kötelessége egy tanteremben önállóan tanítani és a kántori teendőkben segédkezni. Pályázat határideje f. é. *szeptember 10.* Kérvények az iskolaszékek elnökehez intézendők. Bük, 1901 augusztus 19. *Rozsos Ferencz*, plébános, iskolaszéki elnök. 502 1—2

A **komárom-ujvárosi** r. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: évi 800 kor., természetbeni lakás, 20 kor. kért-pótlék. Okleveles tanítók, tanítónők folyamodványait *augusztus 30-ig* főtisztelendő *Veninger Ernő* esperes úrhoz O-Szönyre küldjék be. 498 1—1

Nagyváradi latin szert. egyházmegye.

Szarvason (Békésm.) ujonan épült róm. kath. iskolában tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: évi 900 korona, ötöd-ves korpótlék, három szobából álló igen szép lakás, konyha, pince, konyhakert. Kötelessége: vegyes és osztálytanítói iskolának önálló vezetése. Pályázati határidő *augusztus 30.* *Szirmay-rpál* iskolaszéki elnök, plébános. 479 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **bossáczai** (Trenesénm.) róm. kath. államilag segélyezett II-od tanítói állásra okleveles tanító, esetleg tanítónő kerestetik. Javadalmazása: államségéllyel 800 korona s remélhetőleg vagy 100 korona segély. Lakása: egy butorozott szoba. Kötelessége a mindennapi magasabb osztálybeli és az ismétlődőket oktatni, esetleg a kántoriakban segédkezni. Tannyelv: tót-magyar. Pályázók bizonyítványait *szeptember 10-ig* küldjék *Ludvig Gyula* iskolaszéki elnök czimére, Bossacra. 495 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **pécsvárad** róm. kath. osztálytanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalma: polg. évre készpénzben 600 korona havonként előre fizetve, egy butorozott szoba, a hiányzó 2 szoba, konyha- és kertiletmény fejében 200 kor.: 16 méter tűzifa. Kötelessége: 1 tanteremben levő osztályokat vezetni, ismétlődőket oktatni, a kántori teendőkben díjazás nélkül segédkezni, azokat önállóan végezni. Tannyelv: német-magyar. A folyamodványok Pécsváradra az iskolaszékek elnökehez küldendők *aug. hó 30-ig.* *Bödy Károly* hely. pléb., iskolaszéki elnök. 484 1—1

Pályázat a **faddi** (Tolnam.) róm. kath. magyar kántortanítói állomásra. Javadalmazása: lakás s kerten kívül mindent pénzül számítva mintegy 1800 korona. Kötelezettsége: az iskolaszékek által meghatározandó mindennapi s ismétlődő iskolások nevelése, oktatása és a kántori teendők mellett a népéneknek iskolában s templomban kellő

fejlesztése. Folyamodványok Faddra intézendők *Zámy György* iskolaszéki elnökhöz f. é. *szept. 5.* reggeli 8 óráig, midőn próbaéneklés után ejtik meg a választás. 483 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Merény-plébániához tartozó **Lassupatak-Henzlova** két templomu, szláv ajku fiókegyházak közös kántortanítói állomására *augusztus 25-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme: 825 korona készpénz, 52 ürköbméter kemény fa házhoz hordva, melynek egyenértéke 338 korona, szép lakás mellékpületek és konyhakerttel. Pályázók jelentkeznek alulírtán Merényben. Posta, távirda helyben. *Bohorcsik György*, plébános. 406 3—3

Kr.-H.-Várai róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése 800 kor. Lakás 2 szoba és mellékfeliségek. Kötelessége az iskolaszékek által kijelölendő osztályok vezetése, az ismétlődők egy részének oktatása, a kántort akadályoztatása esetén díj nélkül helyettesíteni. Zenében jártasok előnyben részesülnek. Kérvények *szeptember 10-ig* főtiszt. *Szkaupl József* plébános úrhoz küldendők. Frick György iskolaszéki jegyző. 482 1—1

Szatmári egyházmegye.

Pályázat a **fényi** tanítói állomásra. Javadalma: 1. tűzifa 64 korona, 2. legeltetési jog 12 korona, 3. két szoba stb., 4. a hitközségtől 50 korona, 5. államségély 674 korona havi előleges részletekben. Folyamodványok okmányokkal *szeptember 10-ig* alulírtához czimzendők. Fény, u. p. Nagy-Károly, 1901. aug. hó 17-én. *Dr. Csánik István*, iskolaszéki elnök. 492 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **pázmándi** (Fejérm.) róm. kath. elemi iskolához egy osztálytanítói állásra *szeptember 8-ig* pályázat hirdetetik. Evi fizetése: 360 frt a község pénztárából havonként pontosan fizetve és egy butorozott szoba. Kötelme: egy osztályt vezetni, az ismétlődően társaival felváltva tanítani s a kántorságban segédkezni. Okmányok az *iskolaszék elnökségéhez* küldendők. A megválasztottnak alkalmi leend magát a kántorságban kiképezni. Balogh Sándor főtanító. 496 1—2

A **vaáli** róm. kath. elemi népiskola első osztályú tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése polgári évre 600 kor., butorozott lakás, 2 méter fa. Köteles a kántorságban segédkezni. Okleveles tanítók, tanítónők kérvényeiket főt. *Tarinits Sebő* elnök, plébános úrhoz czimezve, *szeptember hó 1-ig* küldjék be. Az állás szeptember 5-én elfoglalandó. 509 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **petri-keresztúri** (Hókközség) kántortanítói állásra pályázat nyitattik. Javadalmazás: 1. tanítói: 2 szobából álló lakás, konyha, kamara, istálló, pajta, 922 korona. II. kántori: 88 korona; együtt 1010 kor., tetszés szerint, akár készpénzben, akár terményekben évnegyedenként előre fizetve, a törvényes korpótlékon kívül, díjvelé szerint. Az állás könnyű s azonnal elfoglalható. Pályázati határidő *szeptember 5-ig* Millei, Zalamegye, posta Nagy-Lengyel, 1901 augusztus 21. *Gráczor János*, plébános. 507 1—1

Váczi egyházmegye.

Sári község (Pestm.) róm. kath. elemi népiskolánál üresedésben álló két tanítói állomásra pályázat hirdetik. Az egyik tanító fizetése az iskola pénztárából 720 korona, államségélyből 80 korona, és két szobából, konyha, kamra, mellékpületekből álló lakás. A másik tanító javadalmazása az iskola pénztárából 100 korona, államségélyből 700 korona. ha nőten, egy butorozott szoba, ha nős, kert- és lakbériletmény czimén 100 kor. Az ismétlődő gazdasági iskola tanításával és a faiskola kezelésével a képviselőtestület által az egyik tanító meg fog bízni, melyért külön 100 koronát kap. A pályázók oklevél és működési bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi *szeptember 5-ere* az *iskolaszék*re czimezve bétérszteni kértnek. Az állomás 16-án elfoglalandó. 486 1—1

Nograd-Kallora róm. kath. okleveles tanító keres-
tetik. Évi bevételmaximája 700 korona havonként fizetve,
500 koronáig lakber. posztai gyermekek betenként esütörtöki
tanításért; 1000 korona (keszt. püspök utj), gazdasági
ismétlő iskola tanításért 500 korona, melyet július 1-én
vethet föl. Kötelesek a III-IV. osztály gazdasági ismétlő-
iskola tanítása. Főlszerelt kérvények főszt. *Guardaries*
Háros urhoz szeptember 1-ig küldendők. 487 1-1

Zagyvarekason (Pestm., n. p. Ujszász) róm. kath.
tanító állomásra szeptember 1-ig pályázat hirdették.
Jövedelme természetbeni lakás, 36 kataszter hold 746
200 szántó, melyből 10 magyar hold teljes művelés alatt,
a többi kőbányaszámháromszáz koronáért egy évre bére
van adva. Köszégtől négyszázhusz korona készpénz. Min-
den adót használatra fizet. Kötelesek: Az iskolaszék
által megválasztott mindennapi és ismétlőosztályok ve-
zetése; Zenei hájaz. énektanításához kívánatos. Az állomás
azonnal elfoglalandó. *Pálfióás Antal* plébános. 490 1-1

Gódoilóre (Pestm.) róm. kath. segédtanítói állásra
pályázat hirdették. Jövedelme: Egy szobás lakáson
kívül 222 kor. 20 föl. készpénz és 4 köbm. tűzifa. Ezen-
kívül osztályában felrotti minden egyes mindennapi
iskolák (70-80) gyermek után 4 kor. évi tandíj és a kántor-
tanító-asztalánál déltől. Kötelesek: Az iskolaszék
által megválasztott tanteremben a mindennapi iskolát és az
ismétlőosztályt vezetni; a kántornak az egyházi teendők-
ben segédkezni vagy esetleg azt díj nélkül önállóan helyet-
tesíteni. Az iskola lejárata esetén fönti jövedelme 800
koroná évi fizetés és 10 kor. kertvátságra s. egy szobás
lakásra változtatniuk. A kérvények róm. kath. iskolaszék-
re természetben szeptember 7-ig bezárólag adandók
be. Az állomás legkésőbb szeptember 15-én foglalandó el.
Dr. Pócsaszék József, apát-plébános. 508 1-1

Ecsér-re (Pestm.) — a főváros szomszédságába —
tanító keresetnek. Jövedelme a) készpénz:
240 kor. község, 628 kor. államsegélyből, 80 kor. lak- és
kiszámla, 27 természetben; 1 szobás lakás a legszüksé-
gesebb bútarral ellátva és 4 köbméter tűzifa beszállítva.
b) szobás lakások elvételével pályázhatni f. hó. 30-ig,
n. p. Maglódi. Marán a községben nehez kapni elemzését,
előnyben részesítetnek, a kik haditanításnak vitelére vállal-
koznak. *Matejka Vilmos*, esperesplébános. 515 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A **degbi** (Veszprém) róm. kath. népiskolához osz-
tálytanító keresetnek. Éves fizetése polg. évre 600 kor.; butorozott
szoba díjtással. Azonkívül gróf Festetics Pál úr kegy-
adományja 200 kor. azon esetben, ha a tanító megválasztá-
sára az ő tetszésével is találkozik, mire tekintettel is van
az iskolaszék. A tanító kötelesek egy osztályt önállóan
tanítani; a kántoriakban segédkezni, szükség esetén az
ismétlőosztályt oktatni. A folyamódványok aug. 27-ig az
iskolaszékhez Degyre küldendők. 444 2-2

Olaszfalu (Veszprém) róm. kath. hitfelekezeti elemi
iskolája leányosztályában tanítónői állomásra pályázat
hirdették. Évi fizetése 800 korona; lakás egy szoba,
konyha és előszobából áll; az adás f. év szeptember 1-én
foglalandó és csak ostervéddel lehet pályázni, mely pályázat
róm. kath. iskolaszék elnökehez küldendő Olaszfaluban. 450 2-2

A **noszlopi** róm. kath. iskolához segédtanítót keresek
néhány hónapra az I-III. osztály önálló vezetésére. Fize-
tése egy szoba a legszükségesebb bútarral, ágybéli
mellé, a tanítónőnél elemzés, takarítás, fűtés és havon-
ként 25 korona pénz. Pályázhatnak okt. tanítónők is, az
orgonában jártas előnyben részesül; pályázati határidő
szept. 10. *Szántó Ignác*, plébános. 493 1-1

A **zala-apáti** róm. kath. népiskolájánál a II-od tanítói
állás betöltendő. Fizetés egy polgári évre 600 kor., buto-
rozott lakás és fűtés. Kötelesek: az egyesített I. és II.
osztályt vezetni; ismétlőosztályban segédkezni és a
kántori akadályoztatása esetén helyettesíteni. Kérvények
az iskolaszék elnökeknél ezimére küldendők; benyújtások
határidője 1901 szeptember 7-ike. *Herboly Géza*, iskolaszéki
jegyző *Herboly Albert*, iskolaszéki elnök. 499 1-1

Bakony-Nána (Veszprém) róm. kath. elemi iskola
másodtanítói állomása lemondás folytán megüresedett, a
melyre f. évi szeptember hó 8. napjára pályázat hirdet-
tek. Jövedelme: egy eszesen kitesztelt és újonnan buto-
rozott (sifon, mosdószekrény, írőasztal, faagy és ná-
dzék) lakáson és teli tütésen kívül 450 kor. a politikai
község pénztárából, 320 kor. államsegély havi előleges
reszletekben. Némi mellékes jövedelemre is számíthat.
Köte esége: az I. és II-dik osztályt önállóan vezetni és az
ismétlő leányokat tanítani s a kántoriakban segédkezni.
Férfi tanítók előnyben részesülnek, de ezek hiányában
nőtanítók is megválasztanak. Elemzés a kántortanító-
nál meggyezés szerint. Főkéretnek a pályázni szándé-
kók, hogy okmányaikkal főszerelt kérvényeiket főtiszt.
Maóri Richárd plébános, iskolaszék elnök urnál legkésőbb
szeptember 5-ig benyujtani sziveskedjenek. **Bakony-Nána**,
1901 szeptember hó 19. *Faubl Venczel* főtanító. 511 1-1

Rendes főkközségben, szép balatonparti vidéken,
magyar nyelvű kántortanítói állásra szeptember 10-re
pályázat hirdették. Lakás: 2 szoba, konyha és istállal.
Államsegély 444 kor. Köszégtől 62 kor. Tandíj 36 kor.
Gabona 15 mero, értéke 75 kor. Lélekpenz 20 kor. Szántó-
föld értéke 30 kor. Kert értéke 8 kor. 2 öl fa, értéke
44 kor. Stóla 8 kor. Temetőhasználat 8 kor. Harangzár-
sért 12 kor. Borkollekta 40 kor. Természetbeni szolgálma-
nyok értéke 14 kor. Összesen 801 kor. Tankötelesek
száma 50. Személyes megjelenés kívánatik. Kérvények a
kövágó-örsi plébánia-hivatalhoz intézendők. 516 1-1

A **nagy-gannai** (Veszprém) róm. kath. népiskolához
osztálytanító keresetnek. Fizetés 600 kor. és lakás. Tan-
nyelv: német, magyar. *Iskolaszék*. 513 1-1

Okleveles új kántortanító ajánlkozik. Cím: Róm.
kath. tanító *Mező-Komáromban* (Veszprém). 490 1-1

LITKEY M. Gyászmise Énekek remek gyűj-
teménye
orgonakísérettel ellátva, fűzve 2•60 K. kötve 3•40 K.
503 **Megrendelhető Torna-Ujfalun.** 1-1

GÉPEKKEL BERENDEZETT ♣ ♣ ♣
♣ ♣ **ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.**

175 1-52

Rieger
Testvérek

Budapest,
Garay-utca 48. sz.

Rieger Testvérek Jägerndorfi
(Osztr.-Szilézia) cs. és kir.
udv. orgonagyáranak fiokja.
Legolcsóbb áron ki-
váló legnyomasu (pneu-
matik) orgonákat szállí-
tanak.